

مرووری بر نحو عربی:

« جلسہٴ نثیم - ۱۱ بہمن ۱۴۰۲ »

مرفوع ششم: «خبر إن»^{۱۳}

« **حروف مشبّهه بالفعل** » عبارتند از:

اِن (اینکه - ابتدای جمله) **اَن** (اینکه - وسط جمله)

کَانَ (انگار که) **کُن** (اما، ولی)

لَعَلَّ (شاید. امیدست) **لَيْتَ** (ایکاش)

حروف مشبّهه بالفعل:

« **ناصب** اسم و **رافع** در خبرند.

مانند: **إن** **الله** **غفور**.

اللَّهُ

13

إِنْ

اللَّهُ

كَانَ

« **خبر** » حروف مشبّهه بالفعل به سه شکل زیر می آید:

۱- به صورت اسم « **مفرد** »،

مثال: **إِنَّ اللَّهَ**، **غفورٌ**. أشهد أن **محمدًا**، **عبدُه**. أشهد أن **عليًا**، **وليُّ الله**.

۲- به صورت « **شبه جمله** »،

مثال: **إِنَّ اللَّهَ**، **معنا**. **إنك**، **لعلی خُلُقٍ عظیم**.

۳- به صورت « **جمله** ».

مثال: **إِنَّ اللَّهَ**، **يغفرُ الذنوبَ كُلِّها**. **لعلَّ الله**، **يُحدثُ بعدُ ذلكُ أمرًا**.

تذکرہ

« **تقدّم** خیر » بر « اسم آنها »،

« **مجاز نیست**. »

اما اگر خیر، « **شبه جمله** » باشد مجاز است:

إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ.

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا.

A landscape with rolling green hills, a single tree, and a banner with Persian text. The banner is red and white with a black border. The text is in Persian script.

«**خبر حروف مشبّه را بیابید:**»

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ * أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ
وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ * أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ * قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ
مُسْتَهْزِؤُنَ * إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ * إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ
مَثَلًا * فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ * قَالَ: إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ *
يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ * إِذْ وَقَفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذَّبُ *
يَا لَيْتَنِي لَمْ أَشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا * إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا *

إِنَّهُ كَانَ مُخْلِصًا * وَ لَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ * وَ لَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ
يَشَاءُ * وَ لَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ * وَ لَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ *
وَ لَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ * وَ لَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا * وَ لَكِنَّ الْبِرَّ
مَنْ أَمَنَ * وَ لَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اتَّقَى * وَ لَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَفْتَرُونَ
عَلَى اللَّهِ * وَ لَكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ * يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ
لِحَيَاتِي * يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا * يَا لَيْتَهَا كَانَتْ الْقَاضِيَةَ *

مرفوع ہفتہ: «خبر لا نفی جنس»

حرفِ لا (نفی جنس):

« اسمش **مبنی بر فتح** و خبرش **مرفوع** است. »

لا (نفی جنس) همهٔ افراد همجنس اسم بعد از خود را به طور قطع و یقین، نفی می کند.

مانند: **لا إكراهَ فی الدین**.

A landscape photograph showing rolling green hills under a clear sky. A single, dark, leafless tree stands on a ridge in the middle ground. The foreground is a lush green field. A cyan banner with a white outline is positioned in the lower center, containing Persian text. The text reads "دو « نکته »:" in a stylized font. The word "دو" (two) is in dark blue, "نکته" (note) is in red, and the colon is in dark blue.

دو « نکته »:

نکته اول: خبرِ لا (نفی جنس)،

همیشه « نکره » است،

و با اِسْمِش « فاصله ندارد »،

و بر « اِسْمِ خودش »، « مقدّم نمی شود »:

لا فقرَ أَتَدُّ مِنَ الْجَهْلِ.

لا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أمانَهُ لَهُ.

نکته دوم: خبر لا (نفی جنس)

اگر معلوم و روشن باشد، « حذف » می شود:

و قالوا: لا ضيرَ، إنا إلى ربِّنا منقلبون.

(= لا ضير علينا) (هیچ زیانی بر ما نیست زیرا توجه ما به ربمان جلب شده.)

لا بدَّ، لا بأسَ، لا شكَّ. لا إلهَ إلا اللهُ. فلا رادَّ لفضله.

« **خبرِ لا** نفی جنس **را بیاید:** »

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ أُنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونَ * إِنِّي أَنَا اللَّهُ
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي * فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ * أَنَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ لَا شَرِيكَ لَهُ * لَا تَسْقَى الْحَرثَ مُسَلَّمَةً لَا شَيْءَ فِيهَا * لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ أُولَئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ * لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِنْ نَجْوَاهُمْ *
فَلَا رَفَثَ وَ لَا فُسُوقَ وَ لَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ * وَ لَوْ تَرَى إِذْ فَرَغُوا فَلَا فُوتَ
لَا تَحِلُّوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَ لَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَ لَا الْهُدَى وَ لَا الْقَلَائِدَ

مرفوع هشتم: « مضارع مرفوع »

أَكْتَبُ

نَكْتُبُ

علائم رفع: ٥
ن ٧

تَكْتُبُ

تَكْتُبَانِ

تَكْتُبُونَ

تَكْتُبِينَ

تَكْتُبَانِ

تَكْتُبِينَ

يَكْتُبُ

يَكْتُبَانِ

يَكْتُبُونَ

تَكْتُبُ

تَكْتُبَانِ

يَكْتُبِينَ

A landscape with rolling green hills, a single tree, and a banner with Persian text. The banner is light blue with a white border and contains the text « مرفوعات » را بیابید: in red and dark blue. The background shows a green hillside with a single tree and a yellowish field in the foreground.

« مرفوعات » را بیابید:

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِينَ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ (١)
رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً (٢) فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ (٣) وَ مَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَةُ (٤) وَ مَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَ
يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَ ذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ (٥) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَ
الْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ (٦) إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ (٧) جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَ رَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ (بينه/٨)

بخش سوم « منصوبات »

منصوبات:

- ۱- مفعول به، ۲- مطلق، ۳- فیه، ۴- له،
- ۵- حال، ۶- تمییز، ۷- مستثنی،
- ۸- خبرِ کان، ۹- اسمِ ان،
- ۱۰- منادای مضاف، ۱۱- متعجب منہ،
- ۱۲- مضارع منصوب، ...

خدایا:

ما را در آموختن « **زبانِ قرآن** »،

و « **تنظیمِ زندگی** » خود با قرآن یاریمان کن،

تا در « **ظهورِ آخرین حجّت** »،

سهمیم و مفید باشیم.

الله أكبر
الله أكبر
الله أكبر
الله أكبر

